

De Mijnraad

Advies Mijnraad: onveilige huizen in Groningen snel versterken, gewekte verwachtingen honoreren

Veiligheid boven alles. Ook bij het stapsgewijs dichtdraaien van de gaskraan moeten er nog steeds ongeveer 1.500 huizen in Groningen versterkt worden, omdat bewoners daar bij een aardbeving risico lopen. Daarnaast moeten mensen met een huis dat voldoet aan de strikte veiligheidsnorm maar binnen een onzekerheidsmarge valt, die keuze ook krijgen (5.700 huizen). Daarbovenop moeten zo'n 2.200 bewoners en eigenaren die eerder toezeggingen kregen of bij wie verwachtingen zijn gewekt, de keuze krijgen of zij hun huis willen laten versterken. Ook als hun huis eigenlijk veilig genoeg is. De overheid moet gewekte verwachtingen honoreren. En niet alleen huizen moeten versterkt worden, maar ook het vertrouwen.

Dat zijn de drie acties die de Mijnraad adviseert aan minister Wiebes (Economische Zaken en Klimaat) over het versterken van huizen en andere gebouwen in Groningen. De Mijnraad baseert zich daarbij op rapporten van het Staatstoezicht op de Mijnen (SodM), TNO, NEN, het KNMI en een panel van drie hoogleraren.

In het advies benadrukt de Mijnraad dat ook herstel van vertrouwen en rust nodig is. Naast een technisch advies over het versterken van huizen geeft de Mijnraad daarom het advies de Groningse regio er weer bovenop te helpen. Het vertrouwen tussen 'politiek Den Haag' en de inwoners van het aardbevingsgebied in Groningen moet blijvend hersteld worden.

De aardbevingen verdwijnen, maar pas op termijn

Door het besluit van het kabinet de gaswinning in Groningen af te bouwen en uiterlijk in 2030 te stoppen, verdwijnt het aardbevingsprobleem op langere termijn.

Maar in de tussentijd zijn er nog risico's, al wordt dat wel minder. Zolang de NAM nog aardgas wint, is er een risico op aardbevingen. Huizen die in die tussentijd getroffen kunnen worden, moeten versterking krijgen om veilig te zijn voor de bewoners. Dat geldt ook voor andere gebouwen als scholen, kantoren en winkels.

Nieuwe getallen over aantal huizen

Volgens nieuwe berekeningen van het Staatstoezicht op de Mijnen (SodM) zijn er de komende jaren nog ongeveer 1.500 huizen in Groningen die niet voldoen aan de veiligheidsnorm. Die moeten volgens de Mijnraad zo snel mogelijk met bouwkundige maatregelen versterkt worden.

Daarnaast zijn er zo'n 5.700 huizen die wel voldoen aan de strikte veiligheidsnorm, maar die binnen een onzekerheidsmarge vallen. De Mijnraad adviseert de bewoners/eigenaren de keuze te geven: versterken of niet. Want aan de ene kant staat de veiligheid voorop, maar aan de andere kant is een verbouwing niet prettig en wordt het aardbevingsrisico steeds kleiner.

Toezeggingen en verwachtingen honoreren

Toen het kabinet nog niet had besloten om de gaskraan stapsgewijs helemaal dicht te draaien, waren er andere aantallen woningen in beeld die versterkt zouden moeten worden. Het ging toen nog over ruim 20.000 woningen op de lange termijn.

Voor de kortere termijn hebben bewoners/eigenaren al toezeggingen gekregen of zijn reële verwachtingen gewekt. Daarbij gaat het om drie groepen ('batches') van in totaal bijna 4.700 huizen*.

Bij de eerste groep (ca. 1.500*) is het versterken al in gang gezet. Over de twee andere groepen (allebei bijna 1.600 huizen*) heeft het kabinet de besluiten even stilgezet. Dat deed het kabinet om nieuwe berekeningen af te wachten na het besluit om de gaskraan stapsgewijs helemaal dicht te draaien.

Een deel van de 4.700 huizen met toezeggingen of verwachtingen, valt al binnen de groep van 1.500 die sowieso versterking nodig hebben, of binnen de groep van 5.700 huizen in de onzekerheidsmarge. Maar de Mijnraad vindt dat ook de andere bewoners/eigenaren moeten kunnen vertrouwen op toezeggingen en verwachtingen. Zij moeten volgens de Mijnraad de keuze krijgen: hun woningen laten versterken, of niet. Daarbij moeten zij in een gesprek een uitleg krijgen over hoe veilig hun huis nu al is, dus hoe nodig een versterking nog is. Maar uiteindelijk mogen zij zelf kiezen wat zij willen. Het gaat hierbij om ongeveer 2.200 huizen.

Versterking	Aantal
Versterking nodig, slechter dan de veiligheidsnorm	1.500
Versterking is keuze, beter dan de veiligheidsnorm maar in onzekerheidsmarge	5.700
Versterking is keuze, niet in bovenstaande categorieën maar wel toezeggingen/verwachtingen	2.200
Maximaal totaal	9.400

Minder maatwerk, meer standaard

De Mijnraad verwacht dat het niet de moeite waard is om bij tijdelijke maatregelen voor een huis tijd en energie te steken in maatwerk. Het is niet meer effectief alle huizen apart te inspecteren. Beter is het om direct eenvoudige standaard-maatregelen te nemen.

Als het kan, is het mooi om tijdens een verbouwing tegelijkertijd duurzaamheid (energiebesparing, energieopwekking) mee te nemen. Maar dat mag niet tot vertraging leiden.

Verder adviseert de Mijnraad niet moeilijk te doen over details: geen discussie over de kosten van de afwerking van een versterkt huis. Een versterkte muur heeft nu eenmaal ook nieuw behang of nieuw stucwerk nodig.

Het gebied erbovenop helpen

Het versterken van gebouwen moet volgens de Mijnraad gelijk op gaan met het herstellen van het vertrouwen en bieden van nieuw perspectief aan de Groningse regio. Want de zorg in de regio is dat men 'vergeten wordt', nu de gaswinning op termijn stopt. De Mijnraad adviseert dat alle betrokken partijen hun geld en inzet daarbij zo veel mogelijk bundelen: het rijk samen met de partners in de regio.

Waar de verantwoordelijkheid bij het rijk ligt, wil dat niet zeggen dat het rijk ook de uitvoering moet doen. De uitvoering kan beter in de regio liggen. Dat maakt ook maatwerk mogelijk, soms per dorp of wijk. Zo kan de regio zelf beslissen of en waar bijvoorbeeld een opkoopregeling nodig is.

Gaswinning, het stapsgewijs stoppen daarvan en het versterken van huizen valt onder het ministerie van Economische Zaken en Klimaat. Maar het derde traject – het bieden van nieuw perspectief aan de regio – is een bredere bestuurlijke verantwoordelijkheid. De Mijnraad adviseert daarom dit traject onder te brengen bij bijvoorbeeld het ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties.

*)

Bij de aantallen in de eerdere 'batches' (bekend als 1.487, 1.588 en 1.581) gaat het niet alleen om huizen maar ook om andere gebouwen, om adressen en om uitgevoerde inspecties. Ook zijn er per gebouw soms meerdere adressen (bijv. in flatgebouwen). De cijfers zijn nu daarom afgerond en indicatief.

- - - - -

Noot voor de redactie, niet voor publicatie:

Inlichtingen bij Frank Wassenaar, woordvoerder van de Mijnraad, 06-53701346.

Het advies van de Mijnraad is een bijlage bij dit persbericht. Het Mijnraad-advies en de rapporten van het SodM, TNO, NEN, het KNMI en het panel van hoogleraren staan op www.demijnraad.nl.

De Mijnraad is een onafhankelijk adviesorgaan dat de minister van Economische Zaken en Klimaat adviseert over het verlenen van mijnbouwvergunningen voor opsporing, winning en opslag van delfstoffen in de diepe ondergrond en de daaraan gerelateerde winnings- en opslagplannen. De Mijnraad bestaat uit deskundigen op het gebied van politiek-bestuurlijke verhoudingen, veiligheid/toezicht, geologie, juridische en financieel-economisch aspecten, technologie/innovatie en ruimtelijke ordening.